

Innspill: Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO

Abelia representerer kunnskaps- og teknologinæringene i Norge, med mer enn 2400 virksomheter innen undervisning, forskning, digitalisering, kreative virksomheter og interesse- og brukerorganisasjoner.

Innledning

Abelia er fornøyd med regjeringens ambisjon om at kompetansen skal komme tettere på barna og det er gjort gode grep for både barnehager og skoler de siste årene. Som Nordahl-rapporten tidligere har påpekt, er det likevel fortsatt slik at ikke alle barn får den hjelpen de trenger tidlig nok i løpet og at barn ved vedtak om spesialpedagogiske tiltak ikke i tilstrekkelig grad møter voksne med relevant kompetanse. Stoltenberg-utvalget har i tillegg vist at det er tydelige forskjeller når det gjelder hvordan jenter og gutter presterer på alle nivåer i utdanningsystemer.

Bedre kvalitet på det ordinære tilbudet kan føre til at behovet for særskilte ordninger for enkeltbarn reduseres. Samtidig vil spesialpedagogiske tiltak av høy kvalitet kunne føre til at barn og unge i større grad får opplæring og oppfølging som er tilpasset og som stimulerer til bedre utvikling. Abelia er enige med regjeringen i at kultur, kompetanse og kapasitet er sentrale faktorer dersom kvaliteten fremover skal bli enda bedre.

I dette notatet vil Abelia knytte sine innspill til forslag som berører digitale læremidler, fleksibel skolestart, forskning, PP-tjenesten, andel barnehagelærere og spesialpedagogisk hjelp. Vi viser også til og støtter innspill fra NHO sitt innspill i helhet, og særlig kommentarene tilknyttet praktisk tilnærming til læring, bedre overganger i utdanningsløpet, et nasjonalt register for personentydige forløpsdata for barnehage og grunnopplæringen, og en skolefritidsordning for alle.

Overordnede innspill til utvalgte forslag

2.4.1 En skole for fremtiden

I forbindelse med fagfornyelsen er det viktig at det skapes rom for å utvikle gode, digitale læremidler. I dag oppleves Nasjonal Digital Fylkesarena (NDLA) som et av de største hindrene for markedet for digitale læremidler. For at klasserommene skal få tilgang på mangfoldet av digitale læremidler som finnes på markedet, må midlene frigjøres fra NDLA.

2.4.3 Fleksibel skolestart

Abelia mener i likhet med NHO at det er behov for et større kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere alle sidene ved fleksibel skolestart. Vi er derfor positive til en pilotering av forsøk med fleksibel skolestart i liten skala. Vi understreker i den anledning at det er behov for et større kunnskapsgrunnlag om hvorvidt det er hindringer i eksisterende regelverk som begrenser kommunens handlingsrom for fremskutt/utsatt skolestart.

2.3.2 Språkarbeidet i barnehagen

Abelia er positiv til at regjeringen ønsker å utvikle gode verktøy for vurdering av barns norsksferdigheter for skolestart. Vi vil i den anledning påpeke at det er uheldig dersom dette ansvaret legges hos kommunen og at det medfører at barnehageeierne i helhet ikke får anledning til å styre

valg av verktøy og systemer i egne barnehager – også på tvers av kommuner. Dette henger også tett sammen med kompetansetiltak på andre områder.

3.5.2 Senter for forskning på spesialpedagogikk og inkludering

Det er svært positivt med økte bevilgninger til spesialpedagogisk forskning. For å få kunnskap om utvikling av læringsutfordringer, hva som er god spesialundervisning og hvordan vi kan drive forskningsbasert praksis, må vi forske mer. Resultatene vil bidra til løsninger som gjør at barna får den oppfølgingen som best kan avhjelpe utfordringene det enkelte barn måtte ha.

4.1 Balanse mellom sakkyndighetsarbeid og forebyggende arbeid

Det er grunnleggende bra at PP-tjenesten sin kompetanse kan komme barnehager og skoler enda bedre til gode. Abelia mener det er viktig at det presiseres at PPT i sitt forebyggende arbeid har en rådgivende funksjon opp mot barnehagen/barnehageeier og at det er barnehageeier som innehar det juridiske ansvaret for kvaliteten i barnehagen.

5.2 Barnehagene trenger flere barnehagelærere

For økt kvalitet i barnehagen vil forslaget om økt pedagogtetthet kunne være et positivt tiltak på sikt. Da er det viktig at finansieringen for private barnehager er tilstrekkelig. Forslaget bør også vurderes opp mot tilstedeværelse i direkte arbeid med barn, da pedagoger har krav på en viss andel ubundet tid.

5.3.1 Formell kompetanse for gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Som flere utredninger har pekt på, benyttes det i for stor grad assistenter uten formell pedagogisk eller spesialpedagogisk kompetanse i spesialundervisningen og i barnehagen. En presisering i barnehageloven om at ansatte som gir spesialpedagogisk hjelp som hovedregel skal ha formell pedagogisk eller spesialpedagogisk kompetanse er derfor bra. Vi ønsker også å spille inn forslag om at barn med store vedtak skal være dobbelttallende. Det vil si at de i tillegg til å få spesialpedagogisk hjelp, opptar to plasser.

5.5 Spesialpedagogikk i lærerutdanningene og egne spesialpedagogiske utdanninger

Abelia er positive til at det skal utarbeides nasjonale retningslinjer for utdanninger innenfor spesialpedagogikk. Det vil gi en større forutsigbarhet i hva kompetansen til en spesialpedagog innebærer og sikre nasjonalt likeverdige tjenester. En mulig måte å gjøre dette på er å tilrettelegge for en nasjonal arbeidsdeling og ulik vektlegging i de ulike utdanningsprogrammene, samtidig som enkelte komponenter er felles mellom tilbudene. Slik vil man i større grad være trygg på at en spesialpedagog ved ansettelse har kunnskap om visse grunnkomponenter i faget, som f.eks. de vanligste læringsutfordringene, forskningsbaserte tiltak og kartlegging.

Det er også positivt med forslag om en helhetlig gjennomgang av rammeplan for barnehagelærerutdanningen.

*

Abelia vil avslutte med å takke for muligheten til å gi innspill,

På vegne av Abelia

Ingrid Somdal-Åmodt Vinje /s/
Leder for utdanning og forskning

Kjetil Thorvik Brun
Næringspolitisk direktør (kst.)